

Motýle
a
HUSLE

KRISTY CAMBRONOVÁ

MOTÝĽ
a
HUSLE

*M*OTÝĽ
a
HUSLE

KRISTY
CAMBRONOVÁ

Copyright © 2014 by Kristy Cambron

Originally published in English under the title *The Butterfly and the Violin*.
Published by arrangement with Thomas Nelson, a division of HarperCollins
Christian Publishing, Inc.
All rights reserved

Cover design by Laura Klynstra
Cover photograph of woman by Irene Lamprakou / Arcangel Images
Cover photograph of Auschwitz by Neil Holden / Arcangel Images

Všetky práva vyhradené. Bez predchádzajúceho písomného povolenia vydavateľa nesmie byť žiadna časť publikácie reprodukováaná, uložená do vyhľadávacieho systému alebo prenášaná v akejkoľvek forme či akýmkoľvek spôsobom – napríklad elektronicke, kopírovaním, nahrávaním. Výnimkou sú krátke citácie recenzií v tlačenej podobe.

Citáty zo Svätého písma: *Biblia, Slovenský ekumenický preklad*.
Banská Bystrica: Slovenská biblická spoločnosť, 2008.

Slovenské vydanie:
Copyright © i527.net, s.r.o., 2019
www.i527.net

ISBN 978-80-89822-33-1

Pre môjho ocka.

A pre Jeremyho, ktorého Jahve pozdvihol.

*Ak zideš z cesty napravo alebo nľavo,
na vlastné uši počuješ za sebou hlas:
„To je cesta, chodte po nej!“*

Izaiáš 30, 21

KAPITOLA PRVÁ

Súčasnosť, New York

„Je to on?“

Sera Jamesová sa vrútila do galérie na Manhattane taká nadšená, až sa jej na drevenej dlážke takmer pošmykli topánky na opätkoch. Rozrušene zastala pred veľkým plátnom zaveseným na stene. „Takže už je to potvrdené?“ spýtala sa celá zadychčaná. „Je to ona?“

„To si celou cestou až sem bežala, Sera?“

„Áno. Ty by si na mojom mieste urobila niečo iné?“ Nehanbila sa to priznať. Len čo zložila telefón, začala sa predierať davom v metre ako nepríčetná a celých osem blokov ku galérii bežala, vyhýbajúc sa pri tom taxíkom a prasklinám na chodníkoch.

Penny prikývla: „Chlapci v sklade práve otvorili debnu. Verila by si tomu, že tam bol celý týždeň a my sme o tom nevedeli?“

Neveriacky zavrtila hlavou: „Neuveriteľné.“

Sera na okamih ustúpila, stiahla si z krku šifónový šál a z pliec plášť do dažďa, ktorý vzápätí prehodila cez starožitný drevený pult v zadnej časti miestnosti. Dlhé ebenovočierne vlasy si zvinula do voľného drdola a ceruzou, ktorá jej práve prišla pod ruku, si ho upevnila navrchu hlavy. Až keď sa otočila späť k svojej asistentke, všimla si, že dievča sa ani nepohlo. Penny tam stála ako socha,

pohybovala iba ukazovákom, na ktorý si namotávala prameň svetlohrdzavých vlasov.

Sera sa zasmiala. Keď si jej asistentka začala omotávať vlasy okolo prsta, znamenalo to, že ju čosi totálne pohltilo.

„Zase to robíš, Penny.“

Gesto ju zakaždým prezradilo. Sera jej to však teraz vôbec nezlievala. Bol to predsa výnimočný okamih. Ak ide o ten obraz, čo si obe myslia, podobný úžas je na mieste. Za oknami galérie by sa mohlo diať čokoľvek a ani jedna by si to nevšimla. A bolo by im to ukradnuté.

„Mrzí ma iba to, že nejde o originál.“ Penny ponúkla Sere obálku bez toho, aby od plátna odtrhla zrak. „Ale sme zase o krok bližšie a to je hlavné.“

„Preskúmala si okraje?“

„Ruky sa mi celý čas šialene triasli,“ priznala Penny a hlavu naklonila do strany. „Ale áno. Hoci som vedela, že ide o maľbu na plátno, pre istotu som to skontrolovala. Negatívy sú vo vnútri.“

Sera otvorila obálku a podržala negatívy proti svetlu. Penny má pravdu – táto maľba je až desivo podobná tej, ktorú hľadajú. Kontrola okrajov bol jediný spôsob, ako odlíšiť originál od kópie. A ak okraje nesedia, potom nejde o obraz, po ktorom pátrajú. Pocítila mierne sklamanie, ale potom si uvedomila, že hoci nemusí ísť o *ten* portrét, stále je to *jej* portrét. Keď na diváka uprene hľadia tie prenikavé oči, na okrajoch až tak nezáleží.

Sera preglgla, keď si uvedomila, ako dlho čakali na tento okamih. Negatívy vrátila do obálky. „Možno je to iba kópia, ale aj tak to musím vedieť. Ako si ho našla?“

„Predaj pozostalosti,“ odpovedala Penny takmer zasnene. „Kúsok na sever od San Francisca.“

„A poznáme predávajúceho?“

Penny znovu prikývla a tentoraz zvláštnym spôsobom navdihla jedno obočie. „To je tá záhada – ide o akéhosi podnikateľa.“

Obchoduje s nehnuteľnosťami a volá sa William Hanover. Zavola-
lala som do jeho firmy kvôli základným údajom a on sa okamžite
ozval späť. Vraj rozpredáva pozostalosť po starom otcovi. To meno
mi nič nehovorí a obraz hľadám už viac ako dva roky podobne ako
ty. Nikto z umeleckej brandže o ňom nikdy nepočul.“

Ani jej to meno neznelo povedome. Kto je ten William Hanover
a ako sa dostal k obrazu, ktorý je v podstate kópiou toho, ktorý hľadá?

„A dali sme mu ponuku?“

„Hm, hm. Dovtúpila som sa, že ho budeš chcieť, tak som mu
ponúkla štedrú sumu.“

Pennina odpoveď nezbudzovala veľkú istotu. „Tak prečo znieš
tak, akoby si mala pre mňa zlú správu?“

„Pretože povedal, že ho nepredá. Zrejme mu nejde o peniaze.“

„Ale tvrdila si, že ide o predaj pozostalosti.“

„Správne,“ pritakala Penny. „Ale na obraz som natrafila iba náho-
dou na internetovej stránke jednej aukčnej spoločnosti. Prechádzala
som staré fotografie z jesenných aukcií, šperky a podobne. Veď vieš,
zvyčajný postup. Práve som si prezerala nekonečnú zložku umelec-
kých diel, keď som narazila na fotku tohto obrazu. Bol vyblednutý
a visel za vázou, ktorá bola na predaj. Niet pochyb, že je to ona.“

Serina asistentka o krok ustúpila a skúmavo si obraz prezerala.
Potom si podložku na zapisovanie pritiahla až k brade, akoby ju tá
nadpozemská krása zhypnotizovala.

„To tie jej oči, Sera. Hľadeli na mňa priamo z obrazovky a pod-
manili si ma, ak je také niečo možné.“

„Je to možné.“ To isté sa stalo aj jej, keď obraz videla po prvý
raz. Na ten okamih z detstva jej zostala len nejasná spomienka.
Keď sa nad ním teraz zamyslela, pripadal jej o to neskutočnejší.

„Keď som ho zbadala, vyliala som na seba celú šálku kávy.“ Penny
sa usmiala tým sviežim úškrnom s jamkami v oboch lícach, aký má-
vajú mladí študenti umenia. „Spomínaš si na ten slonovinový svetrik,
čo si mi požičala? Dúfam, že ho nebudeš chcieť tak skoro späť.“

„Nie,“ úprimne odpovedala Sera a zamyslene pristúpila k plátnu o krok bližšie. „Zabudni naň. Toto je lepšie.“

„Presne tak, všakže?“ Chvíľu tam iba tak mlčky stáli, opantané krásou portrétu. Penny zavrtela hlavou a priduseným hlasom zašepkala: „Po takom dlhom čase je konečne tu.“

Trvalo to pridlho, to je isté.

Od chvíle, čo Sera ako osemročná videla toto umelecké dielo, neustále ju prenasledovala jeho nadpozemská krása. Jednoduchý trojštvrťový portrét mladej ženy vo veku približne dvadsať rokov s dokonalou pleťou a prenikavými, takmer zvieračimi modrými očami. Hebké pery, smutný výraz... a príkry chlad oholenej hlavy svedčili o mladej krásavici, ktorú obrali o korunu jej krásy... Z ľavého predlaktia, ktoré zvieralo husle, kričali vytetované čísla.

„Takže, zhrňme si to.“ Sera v rovnej sukni, klasických bielych oxfordkách a s rukami preloženými na hrudi sa snažila usporiadať si myšlienky a pri tom jemne podupkávala nohou. „Na obraz sme natrafili náhodou, ale nejde o originál. A hoci je to obraz našej dávno stratenej dievčiny, nie je na predaj. Majiteľ zaň nechce peniaze.“

„Je to tak. Žiaľ.“

Sera o kúsoček cúvla a nešlo jej do hlavy, ako sa obraz za takých podmienok objavil v jej galérii. „Tak... ako sa sem vôbec dostal?“

„Zapožičal nám ho.“

„Prečo?“ Sera sa naklonila bližšie k obrazu a pokyvovala hlavou nad precíznymi ťahmi štetca.

„O to práve ide.“ Penny sa rázne odmlčala.

To vzbudilo Serinu pozornosť. Keď sa otočila, zistila, že dievča si ohryza necht na palci. Vzápätí zvrástilo obočie, akoby sa pozeralo do jasného letného slnka. Sera sa narovнала a dlane spustila na boky. Nad priateľkiným správaním sa takmer pousmiala.

„Penn, čo to s tebou, prepánajána, je? Niečo si mi zamlčala?“

„Chce s tebou hovoriť osobne.“ Penny znela takmer podlízavo. „O podmienkach.“

Vtedy sa Sera usmiala. Ten muž si dáva podmienky? „Aké podmienky?“

„Podmienky pracovného pomeru. Pre teba,“ odvetila Penny a zdráhavo sa usmiala. „Alebo skôr pre nás. Je ochotný zaplatiť nehoráznu sumu za služby galérii, ktorá hľadá to isté čo on – originál portrétu nášho dievčaťa.“

„Vysvetlila si mu, prečo po ňom pátrame?“

„Áno, samozrejme, ale musela som to trochu zjemniť. Vysvetlila som mu, že pre našu galériu skupujeme umenie z obdobia holokaustu. Pred cudzím človekom, s ktorým potrebujeme vyjednávať, mi neprišlo rozumné povedať nič ako: ‚Už od detstva sníva o tom, že ten obraz nájde.‘ Ak má kópiu obrazu, je možné, že nás zavedie k originálu. Povedala som mu pravdu.“ Penny vytiahla z dosky na zapisovanie hárok papiera a podala jej ho. „Vlastne iba toľko, aby ťa pozval na západné pobrežie. Odlietaš zajtra – na jeho náklady.“

Sera váhala. Čo ak ten muž sleduje vlastné záujmy?

„Dobre. Obe vieme, prečo ten obraz hľadám ja. Ale prečo chce tento William Hanover? Povedal ti to?“

Penny zavrtela hlavou. „Predpokladám, že nám to pomôže zistiť táto letenka.“

Sera ju uchopila do rozochvených prstov.

Dva roky.

Odvtedy, čo sa jej rozpadol svet, odvtedy, čo sa ponorila do práce a nechala sa pohltiť tajomným pozadím obrazu, ubehli už dva roky. O portréte sa dozvedela v detstve, ale o odhalenie jeho tajomstva sa začala vážne zaujímať až vtedy, keď jej neostalo nič. Ak posledný dielik skladačky získa spoluprácou s Williamom Hanoverom, tak ide do toho.

Ďakujem, Pane. Po nečujne vyslovenej modlitbe jej bolo akosi ľahšie na duši. *Už ju takmer máme.*

„Penny,“ usmiala sa Sera, „konečne ju privezieme domov.“

KAPITOLA DRUHÁ

3. december 1942, Viedeň

„Je v šoku.“

Doktor vystrčil hlavu do chladného vzduchu, poobzeral sa na obe strany – ulica bola prázdna – a potom ju vtiahol do domu. Adele počula cvaknutie zámku, keď za nimi zamkol. Zaviedol ju do salónu, kde pri stene stála pohovka potiahnutá brokátom a oproti nej dve čalúnené kreslá slivkovej farby s vyleštenými drevenými opierkami na ruky a nožičkami v tvare zvieracích labiek. V kozube praskal oheň.

„Privedte ju k ohňu,“ povedal, ale netušila komu. Vedela len toľko, že nateraz je v bezpečí. Nikto ju nesledoval. Každých pár krokov sa obzrela a prv než podišla k lekárovým dverám, pre istotu sa niekoľkokrát vrátila späť zasneženými uličkami.

„Čo jej je?“ spýtal sa podlomený ženský hlas. Adele nemala žene za zlé, že sa bojí. Aj ona bola vydesená. Všetci Viedencania boli vydesení. „Pozri, ako sa chveje.“

Adele sa skutočne triasli ruky.

Chvenie postupovalo od končekov prstov až k laktom, akoby jej do rúk vystreľovali elektrické výboje. Netušila, či za to mohla zima alebo ohromenie nad tým, čo práve videla. Ešte nikdy

predtým nebola v šoku. Ešte nikdy predtým nevidela, ako niekoho zabili. Až dnes večer.

„Bolí to,“ s námahou zašepkala. Doteraz bola otupená, ale len čo sa ocitla v bezpečí, zmyslom sa vrátila citlivosť. Pod kožou ju neznesiteľne pichalo, akoby jej tam napchali uhlíky z pahreby.

„Áno, viem.“

„Prepáčte, pán doktor. Nemala som kam inam ísť.“ Istotne vedel, že sa stalo niečo strašné, inak by mu uprostred noci nebúchala na dvere zakrvavenou pästou. Áno, ľudia ťahajú lekárov z postele v ktorúkoľvek nočnú hodinu, ale za takých okolností ho zrejme ešte nebudili.

„Pst. Posad' sa, dieťa drahé,“ povedal a k ohňu pritiahol stoličku. „Pri kozube sa zohreješ.“

Lekár ju usadil a začal vydávať pokyny dvom ženám, ktoré sa zaňho postavili. V tlmenom svetle salóna sotva videla ich obrysy: mladé, asi pätnásťročné dievča a staršia žena s vážne zachmúrenou tvárou a so zvráskaveným čelom.

„Zatiahnite závesy a doneste jej, prosím, pohár vína,“ pokračoval hlbokým hlasom, ktorý mu vychádzal spod hustých sivých fúzov. „Potom doneste lavór teplej vody, obvazy a deky. Musíme ju zahriať.“

„Ale víno už takmer došlo,“ zašepkala mladá žena.

„Malo by tam byť ešte dosť pre jednu dámu, ktorá ho potrebuje.“

Adele počúvala ich tlmený rozhovor. Víno sa zháňalo ťažko. Upozornili ich, aby ním šetrili. Ktovie, či sa vojna niekedy skončí a znovu sa obnovia dodávky potravín.

„Sotva sa pritrafí lepšia príležitosť, kedy ho minúť. To je pre slečnu Adele,“ povedal lekár. „Dcéрка, choď, prosím ťa, a prines ho.“

Muž potľapkal dievča po líci a potom sa otočil k staršej žene, ktorá začala pochodovať po miestnosti, pričom si žmolila dlane. Tu a tam pozrela na Adele, krútila hlavou a čosi si šomrala popod nos. Nakoniec zastala a vykukla spoza ťažkých závesov do tmavej ulice.

„Dieter, čo sa jej stalo?“ Staršia žena podišla k lekárovi a hoci šepkala, jej silný rakúsky prízvuk sa nedal prepočúť.

„Neviem. Počula si to búšenie na dvere rovnako ako ja. Keď som otvoril, uvidel som tam stáť slečnu Adele, ktorá sa celá triasla.“

„Bola sama?“

Neodpovedal. Namiesto toho sa na Adele úctivo usmial, až potom sa otočil k netrepezlivej žene. Kým jej šepkal nejaké nezrozumiteľné slová, skúmavo si Adele premeriavala.

Adele ju poznala. Bola to lekárova manželka Ava. A hoci ju Adele videla naposledy pred niekoľkými rokmi, výraz na jej tvári sa nezmenil. Kruhy pod očami mali rovnakú farbu ako jej šedivé vlasy zopnuté pod vyblednutou kašmírovou šatkou. Pôsobila zanedbane a drsne ako všetci Viedenčania, pretože roky vojny si na tých, čo zostali v meste, vybrali svoju daň. Adele sa však do pamäti vrylo najmä jej povýšenecké odmietnutie. Tie zomknuté pery a nehybná zachmúrená tvár pôsobili rovnako nevábne vtedy aj teraz.

„Vieš, kto to je,“ vyblafla tie slová ako obvinenie. „Celá Viedeň pozná miláčika orchestra. Ako ju tu chceš ukryť? Každý ju okamžite spozná. Budú sa vypytovať, prečo sme do domu prijali ženu, ako je ona, a navyše v takom stave.“

Zavrtil hlavou.

„Dieter...“

Na manželkine úpenlivé prosby odsekol tlmným, ale rozhodným hlasom: „Nemôžem ju vyhnať! To je slečna Adele. Nevykázal by som zo svojho domu cudzinca, nieto dcéru samého Friedricha von Brona. Dlhujem mu svoj život. Zabudla si? Zachránil ma vo Veľkej vojne. Toto je jeho dcéra, a preto je pre nás ako rodina. Ak potrebuje našu pomoc, dostane sa jej bez otázok.“

„Ale prídu a vezmú si aj nás. Môžu deportovať tvoju vlastnú dcéru! Nechápeš, čo to môže znamenať?“ Žena si nervózne žmolila dlane a pohľadom preskakovala z manželovej tváre na Adele. „Musíš odísť. Daj jej víno a chlieb a potom ju pošli preč.“

„Nikoho nedeportujú. Teraz už choď a sprav, čo som ti povedal.“ Dieter zameral svoju pozornosť na Adeline dlane. Na drevenej dlážke zaduneli ženine ťažké kroky.

„Adele, si zranená.“ Podložil si pod seba drevenú stoličku a začal jej zobliekať vlnený kabát a pletený šál, keďže z oboch kusov odevu dopadali na zem kvapôčky krvi. „Dáme ti dole kabát, aby som ťa mohol vyšetriť, dobre?“

Ava sa vrátila a na stolík položila kôpku obväzov. Neodišla – ukryla sa v tieni, kde cíhala ako dáky duch.

„Výborne,“ povedal s úsmevom a pokývnutím hlavy, keď sa im podarilo zobliecť jej kabát. „Na svetri, rukách ani hrudi nemáš žiadnu krv.“ Dlaňami jej prehmatával ruky. „Kosti nemáš zlomené, inde nie si poranená. To je dobré.“

„Moje dlane.“ Adele sa na viac slov nezmohla. Vystrela ruky, aby mu ukázala jazvy, z ktorých jej na ľahké žltohnedé šaty tiekli tenké pramienky krvi.

„Áno, áno, vidím. Musí to veľmi bolieť,“ odpovedal Dieter a vzal jej dlane do svojich rúk, aby jej ich ošetril. „Hneď sa na to pozrieme.“

„Tu je víno, otec.“ Dcéra mu poklopala po pleci a podala naštrbený pohár, ktorý bol naplnený sotva spolovice. K nohám mu zložila čiernu aktovku.

„Tu máš, vypi to.“ Dieter jej priložil pohár k ústam, ale Adele sa nedokázala prinútiť nápoj ochutnať. Bola to posledná vec, ktorú chcela teraz robiť. Všetko, čo by prehltla, by sa okamžite vrátilo.

„Nemôžem,“ odtisla od seba pohár. „Prosím.“

Dieter sa obzrel ponad plece a jeho dcéra sa vrátila k dverám, podobne ako jej matka. Obe vyzerali ako nervózne supy.

„A lavór? Potrebujem vodu,“ podotkol Dieter. Jeho slová zneli podráždene. „Bez nej jej rany nevyčistím. Potom deky a kus chleba, Astrid. Potrebuje jedlo a teplo. Nemôžeme to podchladenie zanedbať, inak nám tu do rána zomrie.“

Zdalo sa, že Ava sa znovu chystá čosi namietat', ale manžel ju zastavil skôr, než stihla vysloviť čo i len slovo.

„A najprv zhasni sviece na chodbe, až potom zotri krv z dverí.“
Pritiahol si k sebe stolík a postavil naň pohár vína. „Chodte, prosím. Obidve.“

Staršia zo žien si vzdychla a ťahala dcéru von zo salónu. Z chodby k nim doliehala jej rozhnevané funenie.

Adele sledovala, ako ženy odchádzajú, a potom sa otočila späť k lekárovi: „Nespôsobil som vám nejaké ťažkosti tým, že som sem prišla?“

„Nie, dieťa, nie,“ odvetil a zavrtil hlavou. „Teraz ti ošetrim ruky, Adele. Čo sa ti stalo?“ Znovu jej nežne zotrel krv z dlaní.

Po tom všetkom, čo sa stalo, potrebovala niekoho, komu by sa mohla zveriť. Závisel od toho jej život.

„Oni... ich... zastrelili,“ povedala, oddeľujúc každé slovo, pričom zápasila s chvejúcou sa spodnou perou.

„Zastrelili? Koho zastrelili?“

Zavrtila hlavou. Všetko jej teraz pripadalo také iné. Bola nevinná. Hlúpa. Ako si mohla myslieť, že ozbrojení muži nebudú strieľať?

„Haurbechovcov,“ zamumlala Adele. Celá rozochvená dodala: „Elsu, moju priateľku. Jej manžel občas hrával s orchestrom. Teda až kým... ich nepostrieľali! Dokonca aj malého Eitana...“

Sklonil hlavu a díval sa na ňu ponad horný rám okuliarov. „Kto sú Haurbehovci? A prečo si sa s nimi stretla uprostred noci?“

Adele pri tých otázkach zatvorila oči a zavrtila hlavou. Obrazy tých hrôzostrašných udalostí jej znovu prebleskli hlavou – beh, temné uličky, ostrý pach rybaciny v prístave, ľadový vietor, ktorý ju pálil v nose. A ticho. Desivé ticho, ktoré prerušoval iba jej prerývaný dych a dupot topánok na vlhkom chodníku. Potom odrazu zvuk. Zvuk, ktorý preťal noc. A padajúce telá... šok. Srdce v nej zrazu zamrelo, no vzápätí začalo znovu biť, až sa jej zdalo, že jej o chvíľu vyskočí z hrude. Do uší jej doľahli zmučené výkriky a výstrely... z dlane sa jej vytrhla rúčka mladej Sophie... rinčanie

rozbitého skla... nohy sa jej poklzlí na mláčke krvi, keď sa pokúšala utiecť...

Pri ďalších slovách sa celá zachvela.

„Naložili ich do pekárskej dodávky.“

„Kde?“ Ak ho jej strohé vysvetlenie šokovalo, nedal na sebe nič poznať. Držal jej ruky, opatrne ich utieral kúskami látky a čakal na odpoveď.

Adele stišila hlas do šepotu: „Nedáľeko odtiaľto, dolu pri rybom trhu. Čakali dovtedy, kým nevyšli z úkrytu.“ Potlačila vzlykanie. „A ja som im sľúbila, že ak sa o to pokúsime dnes v noci, všetko bude v poriadku.“

„Adele? O čom to, prepánajána, hovoríš?“ Dieter jej pozrel priamo do očí. V jeho pohľade postrehla šok, ktorý aj očakávala.

Uvedomovala si, k čomu sa práve priznala.

Ak sa to dozvedia Nemci, zaplatí za to vlastným životom. Nie, jej osud bude spečatený, ak sa pravdu dozvie *ktokoľvek*. Rakúšanka Adele von Bronová, dcéra vysokopostaveného predstaviteľa Tretej ríše, miláčik spoločnosti a talentovaná huslistka so sľubnými vyhliadkami, sa zapojila do pašovania Židov z mesta? Bolo to šokujúce odhalenie, ktoré pripadalo neuveriteľné aj jej samej. Keby sa to dozvedeli... keby sa to ktokoľvek dozvedel... bol by to jej koniec.

„Spolupracovala som s Vladimirom. Poznáte ho?“

Prikývol: „Áno. Vladimír Nikolaj. Aj on hrá v orchestri?“

„Je violončelistom vo filharmónii,“ priznala, hoci Dieter nemohol tušiť, že pre ňu znamená oveľa viac. „Mal kontakt na juhu, ktorý by rodinu prijal a prepašoval do Švajčiarska.“

„A ako dlho to trvá, Adele?“

„Už takmer dva roky,“ vydýchla. „O Vladimirovej činnosti som sa dozvedela náhodou, hoci sa ma pred ňou snažil chrániť.“

„A presvedčil ťa, aby si sa do toho zaplietla?“ Dieterov hlas neznel iba šokovane, bolo v ňom zároveň cítiť, akoby ju chcel brániť.

Akoby ho nahnevalo, že mladý rebelujúci violončelista ju vlákal do svojich aktivít podvodom – alebo násilím.

„Nie. Sama som sa tak rozhodla,“ zavrtila Adele hlavou a pocítila pri tom príliv novej sily. „Viem, čo si asi myslíte. Boh mi je svedkom, že ma do ničoho nenútil. Vladimir ma nevyhľadal. Vedela som, kde sa Haurbechovci zdržujú, a chcela som im pomôcť ujsť.“

„Ako si sa o nich dozvedela?“

„Na tom teraz nezáleží.“ A skutočne na tom nezáležalo. Načo by bolo dobré ohroziť ďalších ľudí, keď rodina, ktorú chceli zachrániť, je mŕtva? „Pomáhali sme im celé mesiace.“

Dieter sa obzrel, až potom jej šeptom odpovedal: „Ale ja som si myslel, že v meste už nie sú žiadni Židia. Že už dávno buď ušli, alebo ich odviezli preč. Väčšina tých, ktorých som poznal, odišla z Viedne už pred vyše tromi rokmi. Tí, ktorí neodišli... Ako mohol niekto z nich ešte zostať v meste? Je to možné?“

„Áno. Nejakí tu ešte sú.“ Adele mu pozrela do tváre s nádejou, že ho svojím pohľadom presvedčí, aby im nejako pomohol. Alebo aby jej povedal, že to nie je skutočnosť, iba zlý sen. „Vladimir tam bol so mnou. Keď sa objavilo gestapo, povedal mi, aby som utekala. Zjavili sa odnikadiaľ. Dovtedy som sa ukrývala medzi budovami na rybom trhu a viedla som deti uličkou k nákladiaku. Potom sa všetko zbehlo veľmi rýchlo.“

„A čo sa stalo?“ spýtal sa a pritisol si jej dlaň na nohu, aby jej zašil jednu z trzných rán. Od bolesti zvrátila tvár.

„Bola to tá staršia – Sophie. Keď zastrelili jej rodičov, skríkla. Nestihla som jej včas zakryť ústa. Oni...“ Adele sa slová zasekli v hrdle. Zavrtila hlavou.

„Utekla si.“ Dieter jej chytil bradu do dlane a otočil tak, aby mu videla do tváre. „Ako si utiekla bez toho, aby ťa videli?“

„Vladimir nás vtiahol do uličky a išiel so Sophie opačným smerom. Vzal ju na ruky a mne prikázal bežať. Bežať a neobzerať sa

späť. Vopred ma poučil, že ak by niečo nevyšlo, mám ísť na miesto, kde budem v bezpečí. A tak som prišla sem.“

Dieter prikývol.

„Vladimir je dobrý človek. Postará sa o malú Sophie,“ uistil ju Dieter.

„Neviem ani to, či sa mu podarilo ujsť. Bežal opačným smerom. A keď okolo nás začali lietať guľky, počula som, ako vykričkol.“ Zdvihla zakrvavenú dlaň a končekmi prstov sa dotkla chvejúcich sa pier. *Nebeský Otče, je môj Vladimir ešte nažive? Alebo leží zastrelený v niektorej uličke? Strach bol až príliš skutočný.* „Kričal, aby som bežala, a tak som poslúchla. Bežala som celú cestu až sem aj napriek snehu.“

„Vyslovil tvoje meno?“

Adele sa nad tým doteraz vôbec nezamyslela. Zvolal jej meno, keď jej kázal bežať? Nedokázala myslieť jasne, takže netušila, či áno alebo nie.

„Neviem...“ Privrela oči, aby sa rozpamätala. „Myslím, že nie.“

„Si si istá?“

Je si istá?

Privrela oči, myseľ jej pracovala na plné obrátky. Snažila sa znovu si prehrať v hlave tých niekoľko okamihov, napínajúc uši, či v spomienkach zaznie jej meno. Výkriky i výstrely boli skutočné, ale nepočula, že by bol na ňu zavolať.

„Nie, nespomenul moje meno.“

„Dobre,“ potľapkal ju po zápästí. „A tvoje ruky?“

Správne. Ešte stále mu nepovedala, čo spôsobilo tie rany na dlaniach.

„Povedal mi, aby som bežala, a to som urobila. Ale keď som za sebou počula výstrely, obzrela som sa.“ Adele nechala svoju dlaň v Dieterovej. Pritiahol si ju bližšie, ešte raz ju prezrel a potom sa zohol, aby si z aktovky, ktorá mu ležala pri nohách, niečo vybral. „Zakopla som o debničku a spadla. Na zemi bolo sklo z rozbitého